

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4CoPr/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1215205254
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Degmová Pospíšilová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1215205254.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a sudcov JUDr. Valérie Kleinovej, st. a JUDr. Anny Kašajovej v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom D. XX, E., právne zastúpená: Mgr. et. Mgr. Michalom Bezákom, advokátom, so sídlom Krásno 195, Krásno pri Topoľčanoch, proti žalovanému: Slovenská technická univerzita v Bratislave so sídlom Vazovova 5, Bratislava, IČO: 00 397 687, o nemajetkovú ujmu 2.000 eur, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28. novembra 2022 č. k. 17Cpr/2/2017-297 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa proti žalovanému domáhala zaplata 2.000 € titulom nemajetkovej ujmy, a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Vychádzal zo skutkového odôvodnenia žaloby, že dňa 30. septembra 2003 uzatvorila so žalovaným pracovnú zmluvu, ktorá bola dohodou z 30. septembra 2005 zmenená a bola v nej dohodnutá podmienka pre predĺženie pracovnej zmluvy absolvovanie 3. stupňa štúdia a dosiahnutie titulu PhD. Bola preto prijatá na doktorandské štúdium. Dizertačnú prácu podala na prvú oponentúru dňa 12. augusta 2008. Pracovná zmluva žalobkyne predĺžená nebola. V septembri 2010 žalobkyňa predkladajú prácu neobhájila. Počas doktorandského štúdia bola žalobkyňa vyzvaná dekanom Fakulty informatiky a informačných technológií žalovaného (ďalej len „FIIT“) na úhradu poplatku 500 € za obhajobu dizertačnej práce. Poplatok nezaplatila, čo viedlo k pozastavenému konaniu vo veci obhajoby pre neuhradený poplatok. Tým bolo žalobkyne znemožnené zapísať sa do akademického roku 2011/2012 a pokračovať v štúdiu, hoci to spočívalo len v obhajobe dizertačnej práce. Dekan FIIT vyzval žalobkyňu na zápis, kde sa dostavila, no nebol jej umožnený. Napriek tomu bol jej zápis vykonaný. Dňa 1. marca 2013 bolo žalobkyne štúdium ukončené pre prekročenie povolenej dĺžky štúdia. Proti tomu podala odvolanie, no rektor žalovaného ju informoval, že rozhodnutie dekana FIIT je konečné. Žalobkyňa sa obrátila na žalovaného s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody. Požiadala o zrušenie pozastaveného konania vo veci obhajoby, ktoré podľa nej nemá oporu v zákone a trvá dodnes. Požiadala o stanovisko Ministerstva vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo“). Podľa ministerstva došlo zo strany FIIT k porušeniu § 66 ods. 3 zákona č. 131/2012 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. augusta 2013.

Bola toho názoru, že žalovaný nekonal v súlade s právnymi predpismi, čo malo za následok nepredĺženie pracovného pomeru, znemožnenie opätovnej obhajoby dizertačnej práce a napokon vylúčenie zo štúdia. Tvrdila, že škoda jej vznikla oznámením skončenia štúdia dekanom FIIT listom z 1. marca 2013. „Nemajetkovú škodu“ žiadala z dôvodu, že pre uvedené konanie žalovaného jej bolo znemožnené uzatvoriť plnohodnotný pracovný pomer a naďalej pôsobiť na FIIT ako pedagóg.

3. Žalovaný nárok neuznal a žalobu považoval za zmätočnú. Tvrdil, že nezodpovedá za škodu vzniknutú žalobkyni, pretože rozhodnutie o skončení štúdia žalobkyne bolo vydané podľa zákona, je právoplatné a konečné a bolo vydané v súlade so zákonom; nepovažoval ho za protiprávny úkon. Nedošlo k porušeniu právnej povinnosti. Namietal, že škoda nebola určená spoľahlivým spôsobom, resp. neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi konaním a spôsobením škody. Odkázal na stanovisko hlavného kontrolóra žalovaného. Žiadal žalobu zamietnuť.

4. Zástupca žalobkyne žalovaný nárok odvodzoval z toho, že konaním žalovaného došlo k zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobkyne a to do takej miery, že možno priznať peniaze. Žalovaný požadoval od žalobkyne v rozpore so zákonom poplatok za obhajobu dizertačnej práce, zároveň bez vedomia žalobkyne vykonal jej zápis do akademického roka 2011/2012, na čo nemala možnosť reagovať a požiadať o predĺženie štúdia a tým jej bolo znemožnené riadne dokončenie štúdia. Žalovaný porušil § 71 ods. 3, § 70 ods. 1 písm. a) a § 66 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. V reakcii na uvedené zástupca žalovaného poukázal na to, že rozhodnutie o skončení štúdia je konečné a právoplatné a anulácia zápisu nie je možná. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy tvrdil, že neuskutočnil zásah, ktorým by bola takáto ujma spôsobená a neexistuje ani príčinná súvislosť medzi zásahom a nemajetkovou ujmy.

5. Na pojednávaní súdu prvej inštancie žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu upresnila petit tak, že žiada zviazať žalovaného zaplatiť jej sumu 2.000 € titulom nemajetkovej ujmy. Tento nárok odvodila z toho, že konaním žalovaného došlo k zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobkyne a odkázala ohľadne výšky tohto nároku na OZ. Na pojednávaní dňa 1. februára 2019 bola žalobkyňa vyzvaná, aby sa vyjadrila, či si nárok uplatňuje podľa OZ alebo podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 412/2012 Z. z.. Na to reagovala podaním z 28. mája 2019, v ktorom oznámila súdu prvej inštancie, že nárok voči žalovanému kvalifikuje ako súkromnoprávny vzťah podľa OZ s tým, že na inú kvalifikáciu zo strany súdu (napr. podľa zákona č. 514/2003 Z. z.) nie je potrebný súhlas účastníka.

6. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie z pracovnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami 30. septembra 2013 mal za preukázané, že dňom 1. októbra 2003 sa žalobkyňa stala zamestnankyňou žalovaného na dobu určitú do 30. septembra 2004. Z dohody o zmene pracovných podmienok z 18. novembra 2005 mal za preukázané, že strany sa dohodli na zmene pracovného pomeru s trvaním do 30. septembra 2006 s ďalšími dohodnutými podmienkami: „v skrátenej forme rozbehnúť doktorandské štúdium, vykonať dizertačnú skúšku a odovzdať dizertačnú prácu do 30.9.2006“. Z dohody o zmene pracovných podmienok z 2. októbra 2006 mal za preukázané, že strany sa dohodli na zmene pracovného pomeru s trvaním do 30. septembra 2008.

7. Z rozhodnutia žalovaného, FIIT z 15. februára 2006, č. k. 370/2006 ŠO zistil, že žalobkyňa bola prijatá na doktorandské štúdium od 1. marca 2006 do 28. februára 2011 na študijný program aplikovaná informatika. Z protokolu o výsledku štátnej skúšky - obhajoby dizertačnej práce z 23. septembra 2010 zistil, že žalobkyňa zo štátnej skúšky nepospela. Z listu žalovaného z 8. februára 2021 mal za preukázané, že žalovaný zistil v žiadosti žalobkyne o povolenie obhajoby dizertačnej práce nedostatky, ktoré žiada odstrániť; jedným z nedostatkov je aj úhrada poplatku 500 € (pre externých uchádzačov). Z listu žalovaného z 20. septembra 2011 zistil, že žalovaný vyzval žalobkyňu na úhradu poplatku za obhajobu dizertačnej práce vo výške 500 €.

8. Z e-mailovej komunikácie medzi žalobkyňou a žalovaným zo 6. septembra 2012 vyvodil, že dňa 6. septembra 2012 informoval žalovaný žalobkyňu, že sa konal zápis do druhého a ďalších ročníkov štúdia s tým, že sa má dať urýchlene zapísať do piatka 7. septembra 2012, inak sa to bude považovať za zanechanie štúdia.

9. Z rozhodnutia žalovaného, FIIT z 1. marca 2013, č. k. ŠO: 56/2013 zistil, že dekan FIIT rozhodol o skončení štúdia žalobkyne k 28. februáru 2013 z dôvodu neskončenia štúdia v termíne určenom v zákone. Z listu žalobkyne z 22. marca 2013 zistil, že rozhodnutie bolo žalobkyni doručené 13. marca 2013. Ukončenie štúdia k uvedenému dátumu mal za preukázané aj z potvrdenia žalovaného z 3. apríla 2019, z ktorého vyvodil, že žalobkyňa skončila doktorandský študijný program aplikovaná informatika v externej forme štúdia vylúčením zo štúdia k 28. februáru 2013 z dôvodu neukončenia štúdia v termíne. Jej štúdium trvalo od 1. marca 2006 do 28. februára 2013.

10. Z listu žalobkyne z 22. marca 2013 zistil, že proti rozhodnutiu žalovaného, FIIT z 1. marca 2013, č. k. ŠO: 56/2013 podala odvolanie. Žiadala o riadne pokračovanie v štúdiu a zápis do letného semestra akademického roku 2012/2013.

11. Z listu žalovaného z 15. októbra 2013 mal za preukázané, že na štúdium bola zapísaná žalobkyňa s vedomím vtedajšej dekanke E., pretože bez zápisu by nemohla pokračovať v štúdiu. Zápis do ďalšieho ročníka bol jedinou možnosťou smerujúcou k úspešnému zavŕšeniu štúdia. Reagovala tak na žalobkyňou deklarovanej záujem obhájiť dizertačnú prácu.

12. Konštatoval, že uvedené korešponduje aj s výsluchom žalobkyne pred súdom prvej inštancie, z ktorého zistil, že na FIIT nastúpila v roku 2003 po zrušení ústavu v Slovenskej akadémii vied. Prvý pracovný pomer dostala na dobu určitú. Medzitým na FIIT povedala, že mala napísanú minimovú prácu a mala rozpracovanú dizertačnú prácu a tak jej na FIIT povedali, že jej dajú pracovný pomer len na jeden rok na dobu určitú. Ukázalo sa, že na FIIT sa s tou prácou nedá nič robiť a musí začať štúdium znova a to bolo v roku 2006. V roku 2008 napriek tomu, že v auguste podala prvú prácu hotovú na obhajobu, v septembri 2008 jej nepredĺžili pracovný pomer. Prácu potom obhajovala v septembri 2010 a neobhájila ju. Keďže ju zaviazali prepracovať prácu podľa pripomienok oponentov a to nebolo podľa nej možné, zažiadala o zmenu oponentov. Fakulta sa k tejto žiadosti nevyjadrila, žiadala len poplatok 500 €. Keďže už uplynul termín 5 rokov, musela sa zapísať do 1. semestra nadštandardného štúdia. Znova požiadala o zmenu oponentov. FIIT na to nereagovala, len ju vyzvala znova na zaplatenie 500 €. Keďže nezaplatila, fakulta jej napísala, že jej pozastavuje obhajobu, pokiaľ nezaplatí. Nezaslali jej výzvu na zápis, čím de facto prerušili štúdium. Toto trvalo celý rok, teda 2 semestre. Po nástupe nového dekana v septembri o rok dostali doktorandi výzvu na zápis do semestra e-mailom. Malo sa to uskutočniť nasledujúceho dňa. Keď sa dostavila na zápis na druhý deň, zistila, že má zablokované konto v informačnom systéme AIS. O tom, že ju fakulta zapísala, sa dozvedela v októbri, keď jej prišiel úradný prípis na zaplatenie 1.100 € ako poplatok za nadštandardné štúdium. Zapisovala sa do 2. semestra nadštandardného štúdia. Po uplynutí semestra sa dozvedela, že je vylúčená zo štúdia z dôvodu prekročenia povolennej dĺžky nadštandardného štúdia. To bolo v marci 2013. Išla na ministerstvo, kde jej povedali, že vybaví vec a v septembri dostane výzvu od rektora na pokračovanie štúdia a zápis. V auguste ešte predtým zašla na rektorát za rektorom, ktorý povedal, že tvrdenia ministerstva sa ich netýkajú a že je vylúčená zo štúdia. Ukázal jej výpis z doktorandského štúdia, ktorý predtým nikdy nevidela, z ktorého vyplýlo, že bola zapísaná do všetkých 4 semestrov. Vtedy začala chápať, že sa stalo niečo také, že ju niekto zapisoval do tých 2 semestrov predchádzajúcich, kedy mala pozastavenú obhajobu a nebola zapísaná osobne. Tento fakt potvrdila e-mailom. Rektor žalovaného potom potvrdil písomne, že ju FIIT dopísala dodatočne do týchto 2 semestrov, čím jej znemožnili druhú obhajobu a nedostala trvalý pracovný pomer. Pochybenia jej potvrdilo aj ministerstvo.

13. Vychádzal tiež z listu žalobkyne z 23. septembra 2014, ktorým listom doručeným žalovanému dňa 23. septembra 2014 žalovaného požiadala o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Uviedla, že žiada o náhradu spôsobenej škody, ako aj o zrušenie zápisu do oboch semestrov akademického roka 2011/2012 a zrušenie zápisu do zimného semestra akademického roka 2012/2013. Z listu žalovaného z 3. októbra 2014 zistil, že žiadosť žalobkyne žalovaný považoval za neopodstatnenú.

14. Z listu ministerstva z 13. januára 2015 mal preukázaný záver, že žalovaný v rozhodnom období postupoval v rozpore s právnou úpravou, pretože podmieňoval obhajobu dizertačnej práce úhradou poplatku za obhajobu dizertačnej práce, pričom § 71 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. neukladal študentom povinnosť uhrádzať poplatky za obhajobu dizertačnej práce. Tým došlo podľa ministerstva k porušeniu práva žalobkyne. Žalovaný vnútorné predpisy následne zosúladiť. Tiež ministerstvo konštatovalo, že v rozpore s § 66 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. bol postup žalovaného, ktorý vyžadoval od študenta, aby sa v prípade nezapísania dostavil na výzvu v lehote jeden deň, hoci zákon stanovoval lehotu 10 pracovných dní. Tiež konštatovalo, že zápis realizuje študent, nie vysoká škola.

15. Konštatoval, že z ostatných dôkazov nezistil žiadne iné, pre rozhodnutie významné skutočnosti. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutkových zistení a z nižšie uvedeného právneho posúdenia dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba je nedôvodná v celom rozsahu.

16. Ustálený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 514/2003 Z. z., § 3 ods. 1 písm. a), d) zákona č. 514/2003 Z. z., § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., a § 17 zákona č. 514/2003 Z. z.

17. Predovšetkým považoval za potrebné ustáliť, či po právnej stránke ide v prípade žalovaného nároku o nárok podľa § 13 ods. 2 OZ alebo § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Prisvedčil argumentu žalobkyne, že nie je jej povinnosťou žalovaný nárok právne kvalifikovať a na zmenu kvalifikácie súd nepotrebuje súhlas účastníka, no na druhej strane podľa súdu prvej inštancie platí, že obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh (R 14/2021, uznesenie NS SR z 25. novembra 2020, sp. zn. 7 Cdo 268/2019). Znamená to, že súd vec právne hodnotí v kontexte skutkových tvrdení žalobcu.

18. Vyhodnotil ako dokazovaním preukázané tvrdenia žalobkyne, že v rozhodnom čase bola študentkou zapísanou u žalovaného, ako aj to, že bola vyzvaná na úhradu poplatku spojeného so štúdiom, konkrétne poplatku za obhajobu dizertačnej práce, ktorý neuhradila. Tiež vyhodnotil ako preukázané, že došlo k skončeniu jej štúdia. Zaujal názor, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným bol teda vzťahom medzi študentom verejnej vysokej školy a vysokou školou a ako taký sa spravuje zákonom č. 131/2002 Z. z., čiže verejnoprávnou úpravou. Dal do pozornosti, že Krajský súd v Bratislave už v uznesení z 31. augusta 2020, č. k. 5CoPr/3/2020-255, konštatoval, že postavenie študenta vysokej školy, otázky jeho prijatia do školy, skončenia štúdia, prerušenia štúdia a pod. sú otázkami upravenými verejnoprávnou normou zákonom č. 131/2002 Z. z., ktorý je verejnoprávnym predpisom pre oblasť vysokého školstva. Subjekty tohto vzťahu (škola- študent) nemajú rovné postavenie, ktoré je naopak typické pre oblasť súkromnoprávných vzťahov. Rovnako rozhodovanie o poplatkovej povinnosti študenta posúdil ako rozhodovanie o akademických povinnostiach študenta a vysoká škola pri rozhodovaní o týchto otázkach koná ako nositeľ verejnej moci (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2008, sp. zn. 5 Sžnč 3/2008). Nebolo podľa súdu prvej inštancie preukázané, že by sa skutkové tvrdenia, od ktorých odvodzuje nárok (causa petendi), týkali akéhokoľvek súkromnoprávneho vzťahu žalobkyne k žalovanému. Vzhľadom na to dospel k záveru, že nejde o nárok podľa § 13 ods. 2 OZ. Súd prvej inštancie nárok kvalifikoval ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.

19. Konštatoval, že tento záver má dôsledok vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v danom spore. Pripomenul, že podľa § 3 ods. 1 písm. a) a d) zákona č. 514/2003 Z. z. za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci vydaním nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávnym úradným postupom zodpovedá štát, čiže Slovenská republika. Napokon v zmysle § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. úprava predmetného zákona rieši otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Uviedol, že v danom prípade žaloba smeruje proti žalovanému, ktorý je verejnou vysokou školou. Posúdil, že žalovaný ale nemá pasívnu vecnú legitímáciu, pretože tú môže mať len štát a žalovaný môže vystupovať v konaní len ako orgán konajúci za štát v zmysle § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 514/2003 Z. z., pretože žalovanému zákon č. 131/2002 Z. z. v ustanoveniach § 70 a 71 zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Žaloba smeruje proti žalovanému, nie proti štátu a právne uzavrel, že nie je daná pasívna vecná legitímácia a že musel zamietnuť žalobu z tohto dôvodu, čo ale nemal za jediný dôvod pre zamietnutie žaloby.

20. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj otázkou, či bola splnená podmienka predpísaná v § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a teda či žalobkyňa žalovaný nárok predbežne prerokovala alebo nie. Z listu žalobkyne z 23. septembra 2014 mal za preukázané, že žalobkyňa doručila žalovanému list, v ktorom žiadala o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, no v liste neuvádza, že by si uplatňovala akékoľvek nároky podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. (nemajetkovú ujmu). Žalobkyňa si teda uplatnila nárok na náhradu škody, ale neuplatnila si žalovaný nárok titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vyhodnotil, že žalobkyňa teda nepreukázala, že splnila nevyhnutnú podmienku predpísanú § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. vo vzťahu k nemajetkovej ujmy v peniazoch v žalovanej výške, čiže v časti, ktorá v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. nebola uspokojená pri predbežnom prerokovaní nároku. Ďalej skonštatoval, že žalobkyňa si predmetnou žalobou uplatňovala nárok podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Za hmotnoprávny predpoklad pre vznik nároku podľa tohto ustanovenia označil,

aby iba samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Nemal za preukázané, že by žalobkyni skutočne vznikla ujma a že by nepostačovalo iba samotné konštatovanie porušenia práva. Žalobkyňa poukazuje na nesprávny úradný postup žalovaného. Zákon č. 514/2003 Z. z. v § 9 ods. 1 nedefinuje samotný pojem „nesprávny úradný postup“. Z obsahu tohto pojmu vyvodil, že podľa konkrétnych okolností toho ktorého prípadu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomocí určitého orgánu verejnej moci, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pretože úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje (porov. rozsudky Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2010, sp. zn. 5 Cdo 126/2009, resp. z 31. mája 2011, sp. zn. 6 Cdo 115/2010).

21. Z hľadiska uvedeného súd prvej inštancie ako nesprávny úradný postup na strane žalovaného vyhodnotil tri okolnosti. Po prvé, stotožnil sa so závermi ministerstva, že dokazovaním preukázaný postup žalovaného, kedy žalovaný žiadal od žalobkyne uhradiť poplatok za obhajobu dizertačnej práce vo výške 500 €, bol postup v rozpore so zákonom. Za dôvod považoval, že okruh poplatkov, ktoré vysoká škola môže požadovať od študentov, je upravený v § 92 ods. 12 až 15 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2015 a predmetný poplatok uvedená úprava nepredpokladá a vysoká škola jeho výber nemohla zahrnúť do vnútorných predpisov podľa § 92 ods. 16 a 17 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2015. Po druhé, súhlasil so stanoviskom ministerstva, že postup, kedy po nedostavení sa na zápis do nasledujúceho obdobia štúdia v e-maile zo 6. septembra 2012 poskytol žalovaný žalobkyni lehotu jedného dňa namiesto 10 pracovných dní predpísaných § 66 ods. 3 zákona č. 131/2012 Z. z., bol nesprávny úradný postup, ktorý bol v rozpore s citovaným ustanovením. Po tretie, k zániku štúdia malo dôjsť podľa žalovaného ku dňu 28. februára 2013 pre nedodržanie trvania dĺžky štúdia žalobkyne podľa § 65 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. Zákon ale v § 66 ods. 2 písm. b) zákona č. 131/2002 Z. z. upravuje, že ak dôjde k skončeniu štúdia podľa § 66 ods. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Z. z., čiže neskončením štúdia v termíne určenom podľa § 65 ods. 2, dňom skončenia štúdia je koniec akademického roka, v ktorom mal študent skončiť štúdium. Vzhľadom na to, že podľa § 61 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. sa akademický rok končí 31. augusta, štúdium žalobkyne zaniklo uplynutím dňa 31. august 2013, nie 28. februára 2013.

22. Zároveň uviedol, že to nemení však nič na tom, že o ukončení štúdia žalobkyne vydal dekan FIIT z 1. marca 2013 rozhodnutie č. ŠO: 56/2013, ktorým deklaroval splnenie zákonných dôvodov pre zánik štúdia žalobkyne pre neskončenie štúdia v lehote podľa § 65 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. a okrem podaného odvolania sa už ochrany svojich práv žalobkyňa nedovoláva. Preto vychádzal z prezumpcie zákonnosti tohto rozhodnutia, pretože na všetky finálne formy činnosti verejnej správy sa vzťahuje zásada prezumpcie správnosti. Podľa súdu prvej inštancie to znamená, že na všetky sa pozerá ako na správne, kým kompetentná autorita určená právnym predpisom nevysloví inak (Vrabko, M.: Správne právo hmotné. Všeobecná časť. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 140). Konštatoval, že v danom prípade nebolo vyslovené inak, t. j. žalobkyňa sa ochrany práv nedomáhala žalobou podľa Druhej hlavy Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku podanou proti rozhodnutiu žalovaného z 1. marca 2013, sp. zn. ŠO: 53/2013, prípadne návrhom proti nečinnosti orgánu verejnej správy alebo o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250t alebo § 250v bývalého Občianskeho súdneho poriadku (platný a účinný v čase vydania rozhodnutí žalovaného, resp. v čase vzniku namietaného nesprávneho úradného postupu). Takúto možnosť žalobkyňa mala, čo konštatoval aj Krajský súd v Bratislave v bode 10 odôvodnenia uznesenia z 31. augusta 2020, č. k. 5CoPr/3/2020 -255, ale nevyužila ju. Konštatoval tiež, že rozhodnutie o skončení štúdia žalobkyne je právoplatné.

23. Súd prvej inštancie v tomto kontexte poukázal na judikovaný názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý považuje za ústavne udržateľný záver, že v prípade, že sa nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci konajúceho v mene štátu odzrkadlí v jeho rozhodnutí, tak v takom prípade sa možno domáhať nároku na náhradu škody spôsobenej takouto činnosťou orgánu verejnej moci len z titulu jeho nezákonného rozhodnutia, ktorým bol celý tento jeho nesprávny úradný postup zisťovania predpokladov na jeho vydanie zavŕšený, a nie z titulu nesprávneho úradného postupu. Tento záver neodporuje zmyslu a účelu aplikovanej právnej úpravy zákona o zodpovednosti za škodu a ani účelu konania o náhrade škody spôsobenej nositeľom verejnej moci, a to už len z jednoduchého dôvodu, že na nezákonnosti nemožno stavať zákonnosť, in concreto na nesprávnom a nezákonnom úradnom postupe

nie je možné postaviť zákonné rozhodnutie. Inými slovami, ak je nesprávny úradný postup zavŕšený rozhodnutím, tak toto rozhodnutie by v prvom rade nebolo možné považovať za zákonné, a teda by nebolo možné ponechať ho bez povšimnutia a domáhať sa nároku na náhradu škody len z titulu jemu predchádzajúceho nesprávneho postupu, a v druhom rade, ak by pri uplatnení si nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci bolo možné „ignorovať“ (opomenúť) rozhodnutie, ktoré vzišlo z nesprávneho (nezákonného) postupu, a konvalidovať si orgánom verejnej moci spôsobenú škodu len z titulu tohto nesprávneho postupu, bol by tým nastolený neúnosný a nezákonný stav, keď by postupom orgánu verejnej moci poškodený subjekt síce akceptoval a riadil sa z nezákonného postupu vzídeným rozhodnutím, avšak súčasne by spochybňoval zákonnosť jemu predchádzajúceho postupu (uznesenie z 19. septembra 2018, sp. zn. I. ÚS 327/2018, publikované v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR pod č. 81/2018).

24. Inými slovami dôvodil, že žalobkyňa rozhodnutie o skončení štúdia zo dňa 1. marca 2013, č. k. ŠO: 56/2013 nenapadla, čo vylučuje možnosť skúmať jemu predchádzajúci nesprávny postup a odvodzovať z neho v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. akékoľvek nároky, ani nároky podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba by nebola dôvodná ani v prípade, ak by žaloba smerovala proti štátu ako správne pasívne vecne legitimovanému subjektu.

25. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle zásady úspešnosti v konaní podľa § 255 ods. 1 CSP. Plne úspešnému žalovanému však podľa obsahu spisu v spore trovy nevznikli, preto v súlade v súlade s čl. 17 základných princípov CSP súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva (R 72/2018, uznesenie NS SR z 28. februára 2018, sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

26. Proti tomuto rozsudku podala riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobkyňa. Pripomenula, že súd prvej inštancie zamietol žalobu primárne z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie Žalovaného, pričom uvedený právny názor odôvodnil tým, že vzťah medzi Žalobkyňou a Žalovaným bol vzťahom študenta a verejnej vysokej školy, teda ako taký sa spravoval verejnoprávnou úpravou. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie posúdil žalobu obsahovo ako uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 412/2012 Z. z. (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), za ktorú zodpovedá štát. Podporne súd prvej inštancie tiež uviedol, že Žalobkyňa sa domáhala nároku, ktorý nebol predbežne prerokovaný, nakoľko z listu Žalobkyne nevyvodil, že by sa Žalobkyňa domáhala nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Súd prvej inštancie v závere napadnutého rozsudku uviedol, že sa stotožňuje s názorom žalobkyne o tom, že postup Žalovaného predstavoval nesprávny úradný postup, avšak tiež uviedol, že musí vychádzať z prezumpcie zákonnosti rozhodnutia dekana FIIT z 1. marca 2013 rozhodnutie č. ŠO: 56/2013, ktorým deklaroval splnenie zákonných dôvodov pre zánik štúdia Žalobkyne pre neskončenie štúdia v lehote podľa § 65 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z., nakoľko Žalobkyňa sa nedomáhala zákonom predpokladaným spôsobom (tj. v správnom súdnictve) preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia. Tým, že Žalobkyňa rozhodnutie dekana FIIT nenapadla, bola vylúčená možnosť súdu preskúmať zákonnosť tohto rozhodnutia. Žalobkyňa sa nestotožnila s právnymi závermi vyslovenými v Napadnutom Rozsudku a mala za to, že postupom súdu prvej inštancie sa Žalobkyňa odňala možnosť konať pred súdom, znemožnil sa jej výkon procesných práv, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa nej vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že postup súdu prvej inštancie a závery vyslovené v Napadnutom rozsudku sú formalistické odôvodnenie nespravodlivosti. Vytkla súdu prvej inštancie, že sa stotožnil s nespravodlivosťou a nezákonnosťou postupu Žalovaného, posúdil nárok Žalobkyne formalisticky a mechanicky, ako nárok uplatnený v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. (v rozpore s tvrdeniami žalobkyne, ktorá objasňovala, že sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle OZ). Žalobkyňa mala za to, že primárnou úlohou súdu je hľadať zákonný spôsob, ako usporiadať právne vzťahy a napraviť ujmu, ktorá bola Žalobkyňi spôsobená protiprávnym konaním Žalovaného (ktoré súd prvej inštancie v súlade s tvrdeniami Žalobkyne taktiež vzhliadol). Za týmto účelom súd aplikuje a systematicky aj teleologicky vykladá právne normy takým spôsobom, aby bol naplnený najmä princíp spravodlivosti a nie len aby bolo formálne rozhodnuté striktným jazykovým výkladom doslovného znenia právnych noriem. Žalobkyňa mala za to, že v jej prípade Napadnutý rozsudok predstavuje iba formálne zdôvodnenie celkom zjavnej nespravodlivosti prostredníctvom striktného jazykového výkladu právnych noriem. Žalobkyňa doplnila, že nedisponuje právnym vzdelaním, ktoré by jej umožňovalo komplexne determinovať najvhodnejší postup pri uplatnení

jej práv, pričom v čase, kedy jej bol pridelený právny zástupca a tomuto udelila plnomocenstvo (december 2016) už z dôvodu značného časového odstupe od relevantných udalostí nemala možnosť svoj postup zmeniť (pre uplynutie zákonných lehôt/premlčacích dôb). Poukázala najmä na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, od ktorej sa súd prvej inštancie takýmto postupom a Napadnutým rozsudkom celkom zjavne odchyľil. Podľa nálezů Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 650/2013: „Moderná konštitucionalistika vyžaduje hľadať právo a spravodlivosť ad causum, teda na jednotlivý a individuálny prípad pred súdom, pričom referenčným kritériom je tzv. súhrn všetkých okolností prípadu. Ústavný súd preto apeluje na všeobecné súdy, aby v prerokúvaných veciach uprednostňovali také interpretačné metódy, namiesto doslovného výkladu, ktoré umožnia spravodlivú úpravu práv a povinností medzi účastníkmi konania ako subjektmi riešeného právneho vzťahu. Prehnane formalistický postup totiž vedie k sofistikovanému odôvodňovaniu zrejmej nespravodlivosti, čo predstavuje popretie základnej úlohy sudcu v každej ním posudzovanej kauze; cez zákon hľadať spravodlivé riešenie sporu, ktoré bude všeobecne akceptované nielen v právnickej, ale i v laickej pospolitosti. Preto aj v tomto prípade bude musieť krajský súd prihliadať na vzájomné vzťahy jednotlivých, do úvahy pripadajúcich argumentov a ich úlohu v konkrétnom prípade vyvážiť s ohľadom na špecifiká danej kauzy, a nie ich aplikovať mechanicky.“ Podľa nálezů Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 72/2010: „Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrážnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.“ Poukázala aj na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky judikovaný v Nálezě ÚS SR, sp. zn. I. ÚS 155/2017 z 31.08.2017, ktorý uviedol: „Orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, a k to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho -ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.“ Podľa jej názoru súd prvej inštancie aplikoval právne normy mechanicky, úplne abstrahujúc od princípu spravodlivosti a od vlastného a riadne odôvodneného právneho názoru, podľa ktorého v jej prípade Žalovaný postupoval protiprávne. Tým bola Napadnutým rozsudkom formálne zdôvodnená zjavná nespravodlivosť. Žalobkyňa analogicky poukázala aj na súdnu prax, podľa ktorej aj pri škode spôsobenej pri výkone verejnej moci je možné domáhať sa náhrady škody nielen voči štátu, ale taktiež voči konkrétnemu subjektu, ktorý pri výkone verejnej moci škodu spôsobil. Podľa pôvodnej právnej úpravy zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku existovala objektívna zodpovednosť exekútora za spôsobenie škody v súvislosti s exekučnou činnosťou, pričom súdnou praxou bolo následne judikované, že je na voľbe oprávneného subjektu (poškodeného), či si náhradu škody uplatní voči exekútorovi, alebo si ju uplatní od štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (porovn. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo 75/2015, rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 165/2012, IV. ÚS 607/2013, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 14Co/1044/2015). Žalobkyňa mala za to, že právne závery vyslovené vo vyššie spomínanej súdnej praxi je možné analogicky aplikovať aj na jej prípad a prijať tak záver o možnosti žalobkyne uplatniť si nárok na náhradu škody/nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením právnej povinnosti/nesprávnym úradným postupom žalovaného nielen v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., ale aj priamo voči subjektu (žalovanému), ktorý jej ujmu spôsobil. Za predpokladu prijatia takéhoto záveru by potom právne závery súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, absencii uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pri predbežnom prerokovaní nároku so žalovaným, ako aj nemožnosti preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ak toto nebolo zákonom predpokladaným spôsobom napadnuté a zrušené, boli v celom rozsahu nesprávne a súd by sa mal zaoberať splnením predpokladov v zmysle všeobecných občianskoprávnych predpisov. Uvedené však súd nevykonával, teda prijatím právneho záveru, ako je uvedený vyššie, Napadnutý rozsudok preto považovala za neodôvodnený a právne neudržateľný. Navrhla, aby odvolací rozhodol o tomto Odvolaní tak, že Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmení tak, že žalobe vyhovie a žalovanému uloží povinnosť nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100%.

27. Žalovaný v rámci odvolacej repliky uplatňovaný nárok v odvolaní žalobkyne v celom rozsahu neuznal z nasledovných dôvodov: Nestotožnil sa s tým, že by žalobkyňa bola odňatá možnosť konať pred súdom, znemožnil sa jej výkon procesných práv, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, listinami, ktoré ako dôkazy navrhla vykonať a predložila žalobkyňa, a to: list ministerstva z 13. januára 2015, predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 23. septembra 2014, listy žalovaného, list žalobkyne, rozhodnutie žalovaného z 1. marca 2013, potvrdenie o štúdiu, rozhodnutie o prijatí na štúdium, protokol o výsledku štátnej skúšky - obhajoby dizertačnej práce z 23. septembra 2010, pracovná zmluva žalobkyne, dohody o zmene pracovných podmienok, e-mailová komunikácia so žalovaným zo 6. septembra 2012, list žalovaného - obhajoba dizertačnej práce z 20. septembra 2011, odpoveď žalovaného z 8. februára 2011, list žalovaného z 15. októbra 2013, e-mailová komunikácia s F. E., ďalej vykonal dokazovanie listinami, ktoré navrhol vykonať a predložil žalovaný, a to: stanovisko hlavného kontrolóra žalovaného č. 134/2014, študijný poriadok, smernica rektora žalovaného č. 1/2012-N, smernica žalovaného č. 5/2006-N, dizertačná skúška - príprava a priebeh, a z takto vykonaného dokazovania podľa neho dostatočne zistil skutkový stav veci. Žalovaný tiež vyjadril presvedčenie, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Žalovaný sa aj stotožnil s výkladom a aplikáciou právnych predpisov súdu prvej inštancie, ktorých účel a zmysel nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu. Vzhľadom na to, že žalobkyňa neprichádza so žiadnou novou relevantnou právnou argumentáciou, žalovaný navrhol, aby konajúci súd odvolanie žalobkyne v celom rozsahu odmietol.

28. Žalobkyňa následne v rámci svojej odvolacej repliky sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu v plnom rozsahu pridržala najmä skutkovej ako aj právnej argumentácie uvedenej v obsahu jej Odvolania podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie a poukázala na argumenty a pripojené dôkazy v ňom. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a príslušnú právnu kvalifikáciu preto Žalobkyňa odvolaciemu súdu navrhla, aby podanému odvolaniu žalobkyne podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie v plnom rozsahu vyhovel, zrušil ho a sám rozhodol tak, že žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovie a zároveň prizná žalobkyňi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

29. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec podľa § 378 ods. 1, § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

31. Preskúmaním odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že toto zákonné kritériá podľa vyššie citovaného procesného ustanovenia nespĺňa.

32. Civilný sporový poriadok určuje základné obsahové podmienky a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Obsahom hodnotenia dôkazov je opísanie úvahy súdu o tom, ktorý z vykonaných dôkazov považuje za hodnoverný a ktorý nie, ktoré zistenia si z celkového dokazovania odporujú a ktoré sa vylučujú. Tiež je potrebné uviesť, ktoré dôkazy neboli vykonané a z akých dôvodov. Nie je pritom prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom (pozri napr. nález I.ÚS 114/2008). Správnosť a úplnosť odôvodnenia rozsudku je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy SR. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom podľa ust. § 220 ods. 2 CSP, dochádza nielen k nepreskúmateľnosti rozsudku, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujať stanovisko k súdnym argumentom. Ide o nesprávny procesný postup súdu v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Samotné rozhodnutie má byť logickým a právnym vyústením priebehu konania a hodnotenia

všetkých vykonaných dôkazov, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne aj obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

33. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu a tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť, keď právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecný súd po zistení skutkového stavu a po výklade a použití adekvátnych právnych noriem rozhodne a jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces . Práve odôvodnenie súdneho rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitráry (II.ÚS 383/06, I.ÚS 117/07).

34. Po úprave petitu žaloby predmetom sporu bol nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 eur proti žalovanému, vo vzťahu ku ktorému bola pred jej vylúčením zo štúdia vo vzťahu študent – škola, ktorý súd prvej inštancie charakterizoval a právne posúdil ako vzťah verejnoprávny, a zároveň s ním bola pred súdnym sporom v pracovnoprávnom spore. Podľa žalobkyne žalovaný pochybil pred jej vylúčením zo štúdia a postupoval v rozpore s príslušnými právnymi normami týkajúcimi sa platenia poplatku za obhajobu dizertačnej práce, nezákonným spôsobom vykonal jej zápis do akademického roka 2011/2012, keď v príčinnej súvislosti s jej nezákonným ukončením štúdia nebol predĺžený jej pracovný pomer dovedy dojednaný na dobu určitú, nakoľko pokračovanie v pracovnom pomere bolo podmienené absolvovaním tretieho stupňa štúdia a dosiahnutím titulu PhD. Žalobkyňa právoplatné rozhodnutie dekana Fakulty informatiky a informačných technológií Slovenskej technickej univerzity v Bratislave o skončení jej štúdia ku dňu 28.02.2013 nenapadla správou žalobou, neiniciovala správne konanie, ale uplatnila svoje tvrdené nároky v civilnoprávnom spore. Pôvodne žalobou okrem nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žiadala aj vykonanie nápravy nezákonných zápisov a umožnenie jej pokračovania v štúdiu a podobne, teda supľovala správne konanie, avšak po úprave petitu ako fyzická osoba vo vzťahu k žalovanému v tom čase bez právneho vzťahu, t. j. ako tretia osoba žiadala priznať náhradu nemajetkovej ujmy za ňou tvrdený neoprávnený zásah žalovaného do jej osobnostných práv. Súd prvej inštancie žalobkyňu v rámci prvoinštančného konania opakovane vyzýval na upresnenie, či žalobou uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. titulom zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo za jeho nesprávny úradný postup, alebo či má ísť podľa nej o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu žalovaného do jej osobnostných práv v zmysle ustanovení OZ o ochrane osobnosti. Žalobkyňa po pripomenutí súdu prvej inštancie, že len on pozná právo, zároveň mala za to, že podľa nej ide o nárok na ochranu osobnosti podľa OZ. Súd prvej inštancie mal však za to, že žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2000 eur je nárokom uplatneným podľa zákona č. 514/2003 Z. z. titulom nezákonného rozhodnutia dekana o skončení jej štúdia, voči ktorému však neiniciovala správnu žalobu a nadobudlo tak právoplatnosť. Z vedeného dôvodu právne posúdil, že pre neexistenciu nezákonného rozhodnutia je jej žaloba na náhradu nemajetkovej ujmy podľa uvedeného zákona nedôvodná, keďže i žalobkyňou namietaný a tvrdený nesprávny úradný postup žalovaného vyústil do rozhodovacej činnosti orgánu verejnej moci, preto posúdil žalobou uplatnený nárok ako nárok titulom nezákonného rozhodnutia, a to absentujúceho. Predtým však prioritne zaujal právny názor o nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v spore, nakoľko v spore o nárokoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je pasívne legitímovaným zodpovednostným subjektom štát.

35. Odôvodnenie napadnutého rozsudku teda obsahuje kumuláciu dôvodov zamietnutia žaloby. Takýto procesný postup súdu prvej inštancie v rámci odôvodnenia vydaného rozhodnutia však nie je v súlade so zákonnými požiadavkami kladenými naň ustanovením § 220 ods. 2 CSP, nakoľko je neurčité, nekonzistentné, zmätočné a nepresvedčivé, keď strane sporu odníma možnosť bránenia sa jednoznačným záverom súdu prvej inštancie v odvolacom konaní. Pasívna vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva, konajúci súd ju skúma ex offa a pri konštatovaní jej nedostatku dochádza k zamietnutiu žaloby bez jej vecného prejednania. V danom prípade však súd prvej inštancie postupoval v rozpore s touto zásadou, keď vec meritorne prejednal, následne však v odôvodnení napadnutého rozsudku prioritne zaujal právny názor o nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v spore, navyše však nad rámec konštatovania absencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v spore ako dôvodu zamietnutia žaloby ako nedôvodnej vo vzťahu k žalovanému bez jej vecného prejednania vyhodnocoval vo veci vykonané dokazovanie a zaujal právny názor, ku ktorému došiel po vecnom prejednaní žaloby

a vyhodnotení a právnom posúdení výsledkov dokazovania zistených v rámci meritórneho prejednávania veci. Jeho dôvody zamietnutia žaloby sú tak zmätočné, neprehľadné, nekonzistentné a neurčité, keď stranám sporu a taktiež ani súdu odvolaciemu nie je jednoznačne zrejmé, či žalobu zamietol pre absenciu pasívne legitimovaného právneho subjektu v spore, čo mal však urobiť bez vecného prejednávania žaloby, alebo po vecnom prejednaní žaloby pre neunesenie dôkazného bremena žalobkyňou vo vzťahu k tvrdenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Zvolený postup súdu prvej inštancie pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nie je zákonný a odníma stranám sporu právo na spravodlivý súdny proces v štádiu odvolacieho konania spočívajúci v nemožnosti bránenia sa nejednoznačným nekonzistentným právnym úvahám a záverom súdu prvej inštancie vyúsťujúcim do rozhodnutia veci, ktorý nedostatok nie je napravitelný súdom odvolacím.

36. Pokiaľ ide o právne posúdenie žaloby, resp. jej časti, ktorá v čase rozhodovania súdu prvej inštancie tvorila predmet konania, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, ktorou zistený skutkový stav subsumuje pod skutkové podstaty určitých právnych noriem hmotnoprávneho charakteru, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd skutkový stav subsumuje pod nesprávnu normu, alebo ak správne aplikovanú právnú normu nesprávne interpretuje. Nesprávnym právnym posúdením sa teda rozumie omyl pri aplikácii práva.

37. K právnemu posúdeniu veci je teda oprávnený a zároveň povinný výlučne súd. Nebol teda správny procesný postup súdu prvej inštancie, ak žalobkyňu vyzýval na vyjadrenie, či náhradu nemajetkovej ujmy žiada priznať podľa OZ ako nárok na ochranu osobnosti titulom neoprávneného zásahu iného právneho subjektu do jej osobnostných práv, alebo podľa zákona č. 514/2003 Z. z. titulom zodpovednosti orgánu moci za škodu spôsobenej jej pri výkone verejnej moci. Právne posúdenie žalobou uplatneného nároku nie je náležitosťou žaloby. Takouto náležitosťou v zmysle § 132 ods. 1, 2 CSP je okrem iných, avšak najmä, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností. Tento opis rozhodujúcich skutočností má byť tak úplný, aby súd vedel, čo je predmetom sporu, ako má viesť dokazovanie a ako ho následne právne posúdiť. Ak súd prvej inštancie po úprave petitu žaloby síce vedel, že predmetom sporu je nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 eur, avšak nemal jasno v tom, či predmetom konania je nárok na ochranu osobnosti podľa OZ alebo nárok na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z., bolo jeho povinnosťou procesne postupovať podľa § 129 ods. 1 CSP a žalobkyňu vyzvať na odstránenie tohto nedostatku žaloby, avšak nie doplnením právnej kvalifikácie žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ale úplným doplnením opísania rozhodujúcich skutočností, od ktorých nárok odvodzuje, pod následkom odmietnutia žaloby v tomto rozsahu. Ak mal žalobu v rozsahu, ktorý ostal tvoriť predmet konania, za úplný, bolo jeho povinnosťou tento nárok právne posúdiť sám, čo nakoniec aj urobil, rozporne s vyjadrením žalobkyne k tejto jeho výslovnej otázke v rámci výzvy súdu prvej inštancie, avšak podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočne, keď nevzal do úvahy všetky právne aspekty veci.

38. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že vzťah strán sporu, t. j. školy a študenta, posúdil ako vzťah verejnoprávny. Odvolací súd uvádza, že verejnoprávny vzťah nevzniká zmluvou, ale mocenským aktom (rozhodnutím o prijatí na štúdium) a po celú dobu jeho trvania sa odlišuje od pomeru súkromnoprávneho (napr. pracovnoprávneho), v ktorom majú jeho účastníci rovnaké postavenie. Vo verejnom práve hovoríme o vzťahoch nadriadenosti a podriadenosti a naopak o vzťahu rovnosti v súkromnom práve. V predloženej veci bezpochyby subjekty neboli v rovnakom postavení počas štúdia žalobkyne u žalovaného a pokiaľ ide o toto štúdium, pričom však bolo potrebné vziať do úvahy aj existujúci súkromnoprávny pracovný pomer strán sporu a teda kombináciu ich právnych pomerov. Žalobkyňa ako študentka nemala možnosť dojednávať so svojou školou otázky vzniku, zmeny a zániku jej študentského pomeru. Preto bol tento vzťah študentky a školy verejnoprávny. Za znaky súkromnoprávnej regulácie treba považovať rovnosť subjektov, ich autonómiu, keď vznik, zmena a zánik súkromnoprávnych vzťahov sú spojené s dvojstranným právnym jednaním. Naopak za znaky verejnoprávnej regulácie treba považovať nadriadenosť a podriadenosť, autoritatívnosť, keď vznik, zmena a zánik verejnoprávneho vzťahu sú spojené s rozhodnutím orgánu verejnej správy, ako tomu bolo i v danom prípade medzi žalobkyňou ako študentkou (nie zamestnancom) a žalovaným ako školou (nie zamestnávateľom). Dekan fakulty žalovaného rozhodol vo vzťahu k žalobkyňi ako študentke autoritatívne a nešlo o dvojstranný úkon založený na konsenze zúčastnených strán.

39. Z koncepcie zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci vyplýva, že subjektom zodpovednosti môže byť štát, a to v tom prípade, ak škoda bola

spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, kedy sa jedná o tzv. absolútnu objektívnu zodpovednosť, t.j. zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie a bez možnosti liberácie. Aby súd mohol vyvodiť záver o tom, že v danom prípade existuje zodpovednosť štátu za škodu, musí byť okrem existencie predpokladov na vznik škody (nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi) splnená podmienka, že sa jedná o škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, pričom rozhodovacia prax súdov chápe verejnú moc ako moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Subjekt, o ktorého právach a povinnostiach rozhoduje orgán verejnej moci, nie je v rovnoprávnom postavení s týmto orgánom a obsah rozhodnutia tohto orgánu nezávisí od vôle subjektu, voči ktorému rozhodnutie smeruje. Verejnú moc vykonáva štát predovšetkým prostredníctvom orgánov zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci. O výkon verejnej moci nepôjde v prípadoch, keď štát vystupuje ako zamestnávateľ, vtedy prichádza do úvahy len všeobecná zodpovednosť spôsobená porušením právnej povinnosti. Za predmet úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. nemožno považovať teda zodpovednosť za škodu vzniknutú z pracovnoprávných, resp. služobno-právnych vzťahov, ale zodpovednosť za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.). Pretože ide o úpravu zodpovednostných vzťahov, ktorých základom je chybné rozhodnutie alebo postup pri výkone suverénnej verejnej (štátnej) moci, pre uplatňovanie ktorých je charakteristický vzťah nadriadenosti a podriadenosti zúčastnených subjektov týchto právnych vzťahov, je vylúčené postupovať podľa zák. č. 514/2003 Z.z. pri posudzovaní zodpovednosti vyplývajúcej z individuálnych pracovnoprávných (služobno-právnych) vzťahov charakterizovaných vzájomnou rovnosťou ich účastníkov. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR zákon č. 514/2003 Z.z. podáva stručnú definíciu pojmu "orgán verejnej moci" (§ 2 písm. b/) a pojmu "výkon verejnej moci" (§ 2 písm. a/). V zmysle týchto ustanovení treba verejnú moc chápať ako vynucovanie vôle vyjadrujúcej verejný záujem voči určitým subjektom (jednotlivcom, sociálnym skupinám). Pri výkone verejnej moci dochádza k autoritatívnemu rozhodovaniu o právach a povinnostiach týchto subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Významným znakom výkonu verejnej moci je, že subjekt, o ktorého právach a povinnostiach orgán verejnej moci koná (rozhoduje), nie je v rovnoprávnom postavení s orgánom verejnej moci. Medzi tým, kto vykonáva verejnú moc a tým, voči komu je táto moc vykonávaná, je tzv. vrchnostenský vzťah. Kritériom pre posúdenie, či ide o výkon verejnej moci orgánom verejnej moci, je skutočnosť, či tento orgán koná a rozhoduje o právach a povinnostiach tých, voči ktorým má podľa zákona vykonávať verejnú moc (voči ktorým má plniť svoje úlohy orgánu verejnej moci) a či výsledok jeho konania je vynúiteľný verejnou mocou. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR zákon č. 514/2003 Z.z. nedefinuje, čo treba rozumieť pod pojmom "úradný postup". O úradný postup orgánu verejnej moci však pôjde spravidla v prípade postupu osôb, ktoré sú s orgánom verejnej moci v určitom právnom vzťahu, plnia jeho úlohy a ich postup je zameraný na výkon verejnej moci. Podmienkou aplikácie § 3 zákona č. 514/2003 Z.z. teda je, že ten, koho zákon označuje za orgán verejnej moci, v konkrétnom prípade vystupuje ako orgán verejnej moci a uplatňuje (vykonáva) verejnú moc. Zákon definuje "nesprávny úradný postup" ako porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Z takto vymedzeného pojmu "nesprávny úradný postup" vyplýva, že ide o postup porušujúci pravidlá konania (počínania, správania) orgánu verejnej moci. Podľa konkrétnych okolností toho-ktorého prípadu pôjde o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Keďže úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého smeruje postup orgánu verejnej moci. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej orgán verejnej moci nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť orgánu verejnej moci alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci "bez zbytočných prietahov" (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Podľa názoru Najvyššieho súdu SR pri skúmaní, či orgán verejnej moci v tom-ktorom prípade vykonáva verejnú moc, je významné tiež to, či tzv. vrchnostensky koná vo verejnej sfére a s verejnými dôsledkami (teda "navonok"), vo vzťahu k ("iným") subjektom, ktoré sa nachádzajú mimo samotný orgán verejnej moci, resp. mimo sústavu tvoriacu tento orgán. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR o výkon verejnej moci nejde, ak určitý subjekt (vykazujúci inak znaky orgánu

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).